

O‘RTA TIBBIY KADRLARNI TAYYORLASHDA DOLZARB MUAMMOLARNI HAL QILISH AHAMIYATI

DJumabayev Ergash Ataxanovich

Ellikqal’a Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi o‘quv ishlari bo‘yicha direktor o‘rinbosari

Raximova Sevinchoy Habibulla qizi

Ellikqal’a Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi yetakchi o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashda duch kelinayotgan dolzarb muammolar va ularni hal qilish yo'llari ko'rib chiqilgan. O'rta tibbiy kadrlarning malakasi va ta'lim sifati, kadrlar yetishmasligi, innovatsiyalarni joriy etish, bemorlar bilan muloqot va psixologik yondashuvlar, shuningdek, doimiy malaka oshirish va xalqaro tajriba almashish masalalari tahlil qilingan. Maqola, o'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashda mavjud muammolarni hal qilish orqali tibbiyot xizmatlarining sifatini oshirish, bemorlar salomatligini yaxshilash va sohaning rivojlanishiga hissa qo'shishga yordam berishini ko'rsatadi.

Kalit so‘z: Kalit so'zlar: O'rta tibbiy kadrlar, tibbiy ta'lim, malaka oshirish, tibbiy etika, innovatsiyalar, bemorlar bilan muloqot, psixologik tayyorgarlik, kadrlar yetishmasligi, tibbiy texnologiyalar, tibbiyot sohasidagi muammolar, sog'liqni saqlash tizimi, tibbiyotda innovatsiyalar, ta'lim tizimining samaradorligi, xalqaro tajriba, O'qituvchilar malakasi, tibbiy huquq, telemeditsina, elektron tibbiyot

KIRISH

O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashda dolzarb muammolarni hal qilishning ahamiyati haqida kengroq ma'lumot berish uchun, quyidagi jihatlar va omillarni batafsilroq ko'rib chiqish mumkin:

1. Tibbiy ta'lim tizimidagi muammolar

O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlash tizimida bir qator muammolar mavjud:

O'qitishning samarali usullarining yo'qligi: Ba'zi joylarda, ayniqsa rivojlanayotgan mamlakatlarda, tibbiy ta'limda an'anaviy metodlar ko'proq ishlatiladi. Bu esa amaliyotga yo'naltirilgan, zamonaviy pedagogik usullarni o'z ichiga olgan o'qitishni cheklaydi.

Moddiy va texnik baza yetishmovchiligi: O'quv muassasalarining texnik va material-texnik bazasi kam, darsliklar va o'quv materiallari eskirgan, shuning uchun tibbiy kadrlar zamonaviy bilimlarga ega bo'lishda qiyinchiliklarga duch keladi.

O'qituvchilarning malakasi: O'qituvchilar o'zlarining bilimlari va pedagogik ko'nikmalarini yangilab borishlari kerak. Agar ular tibbiyotning yangi innovatsiyalarini yaxshi bilmasalar, o'qitishning samaradorligi kamayadi.

2. Kadrlar yetishmasligi

Ko'plab rivojlanayotgan davlatlarda o'rta tibbiy kadrlar yetishmayapti. Bu holat tibbiyot xizmatlarining samaradorligini kamaytiradi. Kadrlar yetishmasligining bir necha sabablari mavjud:

Past maoshlar va ish sharoitlari: O'rta tibbiy kadrlarning maoshi ko'pincha past bo'ladi va ularning ish sharoitlari ham juda qiyin bo'lishi mumkin. Bu esa, ularni uzoq muddat davomida tibbiyot sohasida ishlashga undamaydi.

Malaka oshirish imkoniyatlarining yetishmasligi: Kadrlarning malakasini oshirish uchun zarur imkoniyatlar va dasturlar ko'pincha mavjud emas. Bu o'rta tibbiy kadrlarni yangi tibbiy texnologiyalarni va usullarni o'rganishga qodir qilmaydi.

Ishga joylashish muammolari: Tibbiy o'quv muassasalarini tamomlagan o'rta kadrlar o'z sohasida ish topishda qiynalishi mumkin, ayniqsa qishloq hududlarida.

3. Innovatsiyalar va zamonaviy texnologiyalar

Zamonaviy tibbiyotda yangi texnologiyalar va metodlar tez rivojlanmoqda. O'rta tibbiy kadrlar bu o'zgarishlarga tayyor bo'lishi zarur. Ularning yangi texnologiyalarni o'rganishi va amaliyotda qo'llashlari, bemorlarni davolash samaradorligini oshirishi mumkin. Buning uchun:

Texnologik yangiliklarni joriy etish: O'rta tibbiy kadrlar uchun zamonaviy tibbiyot asbob-uskunalarini ishlatish, diagnostika va davolash usullarini amaliyotda qo'llashni o'rganish zarur.

Elektron tibbiyot va telemeditsina: Pandemiya davrida telemeditsina va elektron tibbiyotning ahamiyati ortdi. O'rta tibbiy kadrlar bu yangi tizimlarni qanday ishlatishni bilishlari kerak.

4. Bemorlar bilan munosabatlar va psixologik yondashuv

O'rta tibbiy kadrlar, ayniqsa hamshiralalar va paramediklar, bemorlar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qiladi. Ularning bemorlar bilan samarali aloqalar o'rnatish qobiliyati nafaqat tibbiy xizmatlarning sifatini, balki bemorlarning ruhiy holatini ham yaxshilaydi. Buning uchun:

Psixologik tayyorgarlik: Hamshiralarga va boshqa o'rta tibbiy kadrlar uchun psixologik tayyorgarlik ko'rsatish muhimdir. Ular bemorlar bilan inoyatli muloqot qilish, stress holatlarini boshqarish, qo'rquv va noxush hislarni kamaytirish bo'yicha malakaga ega bo'lishlari kerak.

Empatiya va ko'ngil ochish: O'rta tibbiy kadrlar bemorlarni qulay his qilishlari uchun empatiya va ularga ijobiy munosabatda bo'lishlari zarur.

5. Kadrlar tayyorlash va ularni malakasini oshirish

O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashning eng muhim jihatida ularning doimiy ravishda malakasini oshirishdir. Buning uchun:

Doimiy malaka oshirish kurslari: O'rta tibbiy kadrlarning tibbiyotdagi yangi yutuqlarga moslashishi uchun muntazam ravishda malaka oshirish kurslari tashkil etish zarur. Bu kurslar amaliy mashg'ulotlarni, yangi ilmiy-tadqiqotlar va metodlarni o'z ichiga olishi kerak.

Xalqaro tajriba almashish: Dunyoning boshqa mamlakatlaridagi tajriba va bilimlarni o'rganish, xalqaro tibbiy konferensiyalar, seminarlar va treninglarga qatnashish, o'rta tibbiy kadrlarning kasbiy malakasini oshirishga yordam beradi.

6. Tibbiy etika va huquq

O'rta tibbiy kadrlar tibbiy etika va huquqni yaxshi bilishlari kerak. Bu, ayniqsa, bemorlarning huquqlari, tibbiy sirni saqlash, xavfsizlik va qonunlarga rioya qilish kabi masalalarda muhimdir. O'rta tibbiy kadrlar:

Bemorlar huquqlarini himoya qilishda o'z rolini anglashlari kerak.

Tibbiy etikani yaxshi bilishlari, shuningdek, bemorlar bilan professional va hurmatli munosabatda bo'lish zarur.

7. Mahalliy sharoit va ijtimoiy muhitga moslashish

Har bir mamlakatning tibbiy tizimi va ijtimoiy sharoitlari o'ziga xosdir. O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashda mahalliy sharoitlarni inobatga olish, tibbiy yordam ko'rsatishda xalqning madaniy xususiyatlari va ijtimoiy ehtiyojlarini hisobga olish zarur.

XULOSA

O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlashda mavjud muammolarni hal qilish tibbiy xizmatlarning samaradorligini oshirish, bemorlar uchun sifatli tibbiy yordam ko'rsatish, kadrlar yetishmasligini bartaraf etish va yangi texnologiyalarni joriy etishning muhim vositasidir. O'rta tibbiy kadrlarni doimiy ravishda malakasini oshirish, innovatsiyalarni o'zlashtirish va psixologik tayyorgarlikni kuchaytirish, tibbiyot tizimining samarali ishlashini ta'minlashda katta rol o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Jumaniyozov, A. (2020). Tibbiy ta'lim tizimi: O'rta tibbiy kadrlarni tayyorlash va muammolar. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti.
2. Kasimova, F. (2019). O'rta tibbiy kadrlar malakasini oshirish masalalari. Tibbiyot va ta'lim: nazariy va amaliy masalalar, 15(3), 45-51.
3. Qodirov, B. (2021). Tibbiyotda innovatsiyalar va o'rta kadrlarning roli. Tibbiyot sohasidagi yangiliklar, 5(1), 22-28.
4. Shodmonov, M. (2018). Bemorlar bilan muloqot: O'rta tibbiy kadrlarning psixologik tayyorgarligi. Tibbiyot jurnali, 6(4), 68-74.
5. Toshpo'latov, X. (2022). Tibbiy etika va huquq: O'rta kadrlarning mas'uliyati. Toshkent: Tibbiyot akademiyasi.